

Hišna cerkev

Kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem sredi med njimi. (Mt 18,20)

Besedno bogoslužje na prvo postno nedeljo

Tukaj najdete vzorec za besedno bogoslužje na prvo postno nedeljo. Pripravite najprej prostor, kjer boste molili. Na posebnem mestu naj bi bilo Sveto pismo, ob njem pa sveča (lahko tudi vijoličasta sveča adventnega venca tega cerkvenega leta). Če na pepelnico niste bili pri pepeljenju, lahko pripravite tudi posodo s pepelom, blagoslovljeno vodo in če želite cvetlični lonec, ki je napolnjen z zemljo ter rastlinsko (pšenično) seme. Vse, kar bi Vas lahko motilo, odstranite. Izklopite mobilne telefone. Če hočete določene dele tega bogoslužja obhajati v nemškem jeziku, najdete isti predlog na tej spletni strani tudi v nemščini. Poleg tega je treba že prej pomisliti tudi na tole:

- Določite, kdo bo vodil molitev (v tem vzorcu se imenuje voditelj/voditeljica, kratica V).
- Določite, kdo bo bral katero besedilo. V skrajnem primeru lahko voditelj oz. voditeljica prebere vse, bolj primerno pa je seveda, če vsi sodelujejo. Ta besedila so klici z „Gospod, usmili se“, berilo, evangelij in prošnje. Najbolj ugodno je, da pripravite iztis vzorca. Pobožnost lahko obhajate tudi sami, zato je navodilo *Vsi* v oklepaju.
- Zmenite se, ali boste tudi peli. V tem vzorcu najdete predloge za nekatere preproste speve. Seveda jih lahko nadomestite z drugimi duhovnimi pesmimi, ki jih raje požete. Tudi instrumentalna glasba je dobrodošla. Pesmi so vzete iz pesmarice GLORIA, ki jo uporabljamo v dvojezičnih župnijah na južnem Koroškem (nekateri učenci so jo dobili kot šolsko knjigo). Kratica SG pa se nanaša na pesmarico »Slavimo Gospoda«. Poleg tega lahko zaigrate tudi duhovno glasbo, ki jo je treba izbrati že prej. Tudi na spletu najdete celo vrsto lepe duhovne glasbe.

ZAČETEK

Prižiganje sveče in pesem

Na začetku prižgemo svečo.

Nato zapojemo primerno pesem ali prisluhnemo duhovni glasbi, na primer:

- Oh, prizanesi (GLORIA 118/SG 77): <https://www.youtube.com/watch?v=PolhcgGyU48>
- Cesta zvabila me je (GLORIA 123): <https://www.youtube.com/watch?v=jvKucqiaZYk>
- Slavi Boga (GLORIA 134): https://www.youtube.com/watch?v=5un_eb8A7GI
- Oče večni v visokosti (GLORIA 503 in 504: 1. in 2. kitica / SG 392 in 393: 1. in 3. kitica)
- Z nebes poglej, Bog Sabaot (GLORIA 509 in 504: 1.-2. kitica / SG 401: 1., 3. in 4. kitica)
- Prepeval bom Gospodu (GLORIA 511 / SG 405)
- Invocabit me (gregorijanski vstopni spev): <https://www.youtube.com/watch?v=ZtRU4rjGJk>

Križ in pozdrav

Vsi, ki so zbrani, se pokrižajo.

V V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

(Vsi) Amen.

V Naša pomoč je v imenu Gospodovem.

(Vsi) Ki je ustvaril nebo in zemljo.

Uvod in klici z „Gospod, usmili se“

Voditelj oz. voditeljica tako ali po svoje kratko uvede v bogoslužje.

Klice lahko prebere nekdo izmed navzočih. »Gospod, usmili se« lahko zapojemo; napevi:

- Gospod, usmili se (GLORIA 434/SG 697)
- Kyrie eleison (GLORIA 665)

V Stojimo na začetku štiridesetdnevnega posta.

V tem času smo vabljeni, da preverimo, ali smo še na pravi poti.

Če ne, pa nas poziva Kristus: Spreobrni se in veruj evangeliju.

Toda kam naj nas vodi ta pot spreobrnjenja?

Za mnoge ljudi je Božja beseda zanesljiv kompas.

Pomaga jim, da ne zaidejo v skušnjavo in uberejo na videz lažjo pot.

Usmerja jih ter jim omogoča hoditi v luči od mrtvih vstalega Kristusa.

Prosimo ga torej, da se nas usmili.

V Gospod Jezus Kristus, vabiš nas, da se spreobrnemo in verujemo vate, ki si začetnik večnega življenja.

(Gospod, usmili se.

(Vsi) Gospod, usmili se.)

**V Bil si preizkušan kakor mi.
Zato nam odpuščaš in omogočaš nov začetek.**

(Kristus, usmili se.

(Vsi) Kristus, usmili se.)

**V Pošiljaš nam Duha Tolažnika, da bi odpuščali svojim bližnjim
in živeli v tvojem miru.**

(Gospod, usmili se.

(Vsi) Gospod, usmili se.)

**V Jezus, Sin Božji, postal si kot človek naš brat,
zato poznaš naše slabosti in z nami čustvuješ.**

Bil si preizkušan v vsem in ostal zvest Bogu, svojemu Očetu:

zavrgel si skušnjave hudiča,

grajal si Petra, ki te je hotel odvrniti od kamnite poti trpljenja,

bil si pokoren do smrti, smrti na križu.

Usmili se nas, o Gospod.

(Vsi) Usmili se nas.

POSLUŠATI in PREMIŠLJEVATI

Poslušati: Branje Božje besede

Če gre, naj bralec berila oz. beril, psalma in evangelija ni voditelj oz. voditeljica, temveč nekdo izmed navzočih.

Na spletni strani <https://hozana.si> so zbrana bogoslužna berila za vse dni v cerkvenem letu. Poiščite torej najprej besedila, ki jih boste brali. Besedno bogoslužje nedelj in slovesnih praznikov vsebuje poleg evangelija dve berili in psalm. Odločite sami, kako obsežno naj bo branje Božje besede. Če je po branju Božje besede svetopisemski pogovor, se lahko omejite na besedilo, o katerem boste razmišljali. Zato najdete v tem obrazcu samo evangelij.

Evangelij je treba vedno prebrati. Pred evangelijem lahko zapojemo primeren klic – aleluje v tem času ni (napevi: GLORIA 668 in 669 / SG 341-344).

Na prvo postno nedeljo so predvidena tale berila:

A (2023, 2026, 2029, 2032, 2035)	B (2021, 2024, 2027, 2030, 2033, 2036)	C (2022, 2025, 2028, 2031, 2034)
1 Mz 2,7-9; 3,1-7	1 Mz 9,8-15	5 Mz 26,4-10
Ps 51*	Ps 25*	Ps 91*
Rim 5,12-19	1 Pt 3,18-22	Rim 10,8-13
Mt 4,1-11	Mr 1,12-15	Lk 4,1-13

Premišljevanje: Razlaga Božje besede ali svetopisemski pogovor

Po branju Božje besede naj bo razlaga oz. poglobitev svetopisemskih beril:

- Lahko preberemo nedeljsko misel iz cerkvenega lista, priročnika ali cerkvenega občila.
- Tudi trenutki tišine pomagajo poglobiti svetopisemska berila.
- Zelo primerno je, če se o enem izmed svetopisemskih besedil pogovorimo (glej spodaj).

Druge predloge, kako lahko poglobimo svetopisemsko besedilo, najdete na:

<https://www.kath-kirche-kaernten.at/images/downloads/hishna-cerkev.-napotki-za-skupnobranje-svetega-pisma.pdf>.

Na koncu te enote lahko nekaj trenutkov molčimo ali prisluhnemo duhovni glasbi, na primer:

- Misericordias Domini: <https://www.youtube.com/watch?v=-1LLxCEa7IU>
- Miserere mei: <https://www.youtube.com/watch?v=H3v9unphfi0>

Vprašanja k evangeliju

O tukaj navedenih vprašanj lahko razmišljate sami ali z drugimi.

Poleg tega z njimi lahko neodvisno od tega bogoslužja oblikujete svetopisemski pogovor. Izberite tista vprašanja, ki Vas najbolj nagovarjajo.

1. Oglejte si v Svetem pismu, kje so posamezni evangelisti naselili odlomek „Hudič skuša Jezusa“ (kaj se dogaja prej, kaj potem). – Kaj opazite, če primerjate prve tri evangelije?

2. Oglejte si vse tri odlomke, stavek za stavkom. Katere razlike odkrivaste pri natančnem branju? Katere vidike so hoteli posamezni evangelisti s tem poudariti?

3. Izberite si en evangelij in si ga natančno oglejte. Kaj Vas nagovarja? S čim imate težave? Poznate podobne izkušnje, ki jih opisuje evangelij?

4. Hudič preizkuša Jezusa v puščavi potem ko se je postil. Kje so v Vašem življenju tiste „puščave“, v katerih ste bili preizkušani? Pri kateri vrsti preizkušnje je za Vas najbolj težko, da ostanete stanovitni? Kaj Vam pomaga, da vztrajate?

5. Dva evangelista pripovedujeta, da so Jezusu na koncu služili angeli. Kako se Vam godi, če v težkem času ali položaju storite to, kar je prav? Katere dobre izkušnje se lahko skrivajo za podobo angelov?

A: Matej 4,1-11

4,1 Tedaj je Duh odvedel Jezusa v puščavo, da bi ga hudič skušal.

2 Ko se je postil štirideset dni in štirideset noči, je postal naposled lačen.

3 In pristopil je skušnjavec in mu rekel: »Če si Božji Sin, reci, naj ti kamni postanejo kruh.«

4 On pa je odgovoril: »Pisano je: Človek naj ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki prihaja iz Božjih ust.«

5 Tedaj ga je hudič vzel s seboj v sveto mesto in ga postavil vrh templja 6 ter mu rekel: »Če si Božji Sin, se vrzi dol, kajti pisano je: Svojim angelom bo zate zapovedoval in: Na rokah te bodo nosili, da z nogo ne zadeneš ob kamen.«

7 Jezus mu je odgovoril: »Pisano je tudi: Ne preizkušaj Gospoda, svojega Boga!«

8 Spet ga je hudič vzel s seboj na zelo visoko goro. Pokazal mu je vsa kraljestva sveta in njihovo slavo 9 ter mu rekel: »Vse to ti bom dal, če padeš predme in me moliš.«

10 Jezus mu je tedaj dejal: »Poberi se, satan, kajti pisano je: Gospoda, svojega Boga, mōli in njemu samemu služi!«

11 Tedaj ga je hudič pustil, in glej, angeli so pristopili in mu stregli.

B: Marko 1,12-15

1,12 Takoj nato ga je Duh odvedel v puščavo. 13 V puščavi je bil štirideset dni in satan ga je skušal.

Bil je med zvermi in angeli so mu stregli.

14 Ko pa je bil Janez izročen, je šel Jezus v Galilejo.

Oznanjal je Božji evangelij 15 in govoril: »Čas se je dopolnil in Božje kraljestvo se je približalo. Spreobrnite se in verujte evangeliju!«

C: Luka 4,1-13

4,1-2 Jezus se je vrnil od Jordana poln Svetega Duha in Duh ga je vodil štirideset dni po puščavi, hudič pa ga je skušal.

Tiste dni ni nič jedel, in ko so se končali, je postal lačen.

3 Hudič mu je rekel: »Če si Božji Sin, reci temu kamnu, naj postane kruh.«

4 Jezus mu je odgovoril: »Pisano je: Človek naj ne živi samo od kruha.«

5 Nato ga je hudič povedel gor, mu v hipu pokazal vsa kraljestva sveta 6 in mu rekel: »Tebi bom dal vso to oblast in njihovo slavo, kajti meni je izročena in jo dam, komur hočem. 7 Če torej mene moliš, bo vsa tvoja.«

8 Jezus mu je odgovoril: »Pisano je: Gospoda, svojega Boga, mōli in njemu samemu služi!«

9 Potem ga je hudič odvedel v Jeruzalem, ga postavil vrh templja in mu rekel: »Če si Božji Sin, se vrzi od tukaj dol! 10 kajti pisano je: Svojim angelom bo zate zapovedoval, da te obvarujejo 11 in: Na rokah te bodo nosili, da z nogo ne zadeneš ob kamen.« 12 Jezus mu je odgovoril: »Rečeno je: Ne preizkušaj Gospoda, svojega Boga!«

13 Ko je hudič končal z vsemi skušnjavami, se je umaknil od njega do primerne časa.

ODGOVORITI in MOLITI

Če na pepelnico niste bili pri pepeljenju, lahko sedaj nadaljujete z delom A: Blagoslov pepela in pepeljenje. Sicer pa izberite del B – skupno kesanje (stran 7). Oba dela se končata s prošnjami in Gospodovo molitvijo.

A: Blagoslov pepela in pepeljenje

Sedaj postavimo posodo s pepelom v sredino in nadaljujemo z blagoslovno molitvijo.

✓ **Bog nas vabi v tem času sprave, da se odpremo njegovi milosti.**

Da lahko zraste nekaj novega, je včasih treba staro odstraniti.

To izraža tudi znamenje pepela.

Če se odpovemo slabemu, je to kakor gnojilo za dobro,

ki naj začne rasti v našem življenju.

Božji blagoslov pa naj nas pri tem spremlja in dopolni to,

kar bomo v teh dneh začeli. *Molk*

✓ **Milostljivi Bog, čudovito si človeka ustvaril.**

Dal si mu svoje zapovedi in ga vabiš, naj izbere življenje.

Ne zavračaš nas, svojih otrok, tudi če smo zapustili tvoja pota.

Z očetovsko ljubeznijo nas iščeš in vabiš v svojo skupnost.

(Vsi) **Tebi hvala čast in slava. (Napev: GLORIA 954).**

✓ **Poslal si svojega Sina Jezusa Kristusa,**

da bi v njem napravil padli svet s seboj.

Nosil je našo krivdo in nam po svojem vstajenju odprl vrata večnega življenja.

Po svojih ranah nas je ozdravil. *Odpev*

✓ **Da bi živeli v tvojem miru,**

si nas napolnil z Duhom odpuščanja in sprave.

Obnavlja nas po podobi tvojega Sina

in nam pomaga živeti po tvoji besedi. *Odpev*

✓ **Usmiljeni Oče,**

stojimo pred teboj s svojimi grehi in napakami, s svojimi slabostmi in svojo krivdo.

Ozri se dobrotljivo na nas, ki se bomo danes zaznamovali s pepelom.

Blagoslovi nas v teh dneh spreobrnjenja in pokore.

Daj nam novo srce in stanovitnega duha.

Sprejmi naše molitve, post in dobra dela in nas poživi v svoji pravičnosti.

Po Kristusu, našem Gospodu.

(Vsi) **Amen.**

Voditelj oz. voditeljica molče pokropi pepel z blagoslovljeno vodo.
Potem naredi vsem, ki želijo, s pepelom znamenje križa na čelo in reče:

V Spreobrni se in veruj evangeliju.

Sledijo prošnje in Oče naš.

B: Skupno kesanje

Če niste blagoslovili pepela in se z njim pokrižali, zmolite kot odgovor na Božjo besedo skupno kesanje.

**V Bratje in sestre, poslušali smo Božjo besedo.
Kličé nas k spreobrnjenju in spravi,
da bomo dostojno obhajali velikonočne praznike.
Priznajmo, da smo grešili
in prosimo Boga, nebeškega Očeta, da nam odpusti našo krivdo.**

Po molku vsi skupaj izpovedo kesanje.

(Vsi) Vsemogočnemu Bogu in vam, bratje in sestre,
priznam, da sem grešil v mislih, besedah in dejanju,
mnogo dobrega opustil in slabega storil.
Žal mi je, zelo mi je žal.
Zato prosim sveto Devico Marijo, vse angele in svetnike
in tudi vas, prosite zame Boga, nebeškega Očeta.

V Usmili se nas, vsemogočni Bog, odpusti nam naše grehe
in nas privedi v večno življenje.

(Vsi) Amen.

A in B: Prošnje in Oče naš

V Prosim Boga, da nas v štiridesetdnevem postu
spremlja s svojim usmiljenjem:

**1. Podeli svoji Cerкви duha spreobrnjenja,
da bo dostojno obhajala praznik Kristusovega vstajenja.**

(Vsi) Prosimo te, usliši nas.

**2. Podeli vsem narodom duha sprave,
da bodo živeli v miru in slogi.**

**3. Podeli vsem, ki doživljajo krivico duha odpuščanja,
da bodo našli notranji mir in uteho.**

**4. Podeli bolnikom in trpečim duha tolažbe,
da ne bodo obupali.**

**5. Podeli nam vsem duha ljubezni,
da bomo videli potrebe svojih soljudi in jim stali ob strani.**

(Vsi) Oče naš, ki si v nebesih,
posvečeno bodi tvoje ime,
pridi k nam tvoje kraljestvo,
zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji.
Daj nam danes naš vsakdanji kruh
in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom,
in ne vpelji nas v skušnjava,
temveč reši nas hudega.
Tvoje je kraljestvo, tvoja je oblast in slava vekomaj. Amen.

SKLEP

✓ Gospod nas blagoslovi, nas varuj vsega hudega
in pripelji v večno življenje.

(Vsi) Amen.

Če ste blagoslovili pepel, lahko na koncu bogoslužja položite v cvetlični lonec, ki je napolnjen z zemljo, nekaj rastlinskega (pšeničnega) semena in dodate malo pepela. S tem zelenjem potem lahko okrasite mizo pri velikonočnem obedu.